

El Peladits

Òdena

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Plaça Major, 2

Coordenades:

Latitud: 41.60651
Longitud: 1.642
UTM Est (X): 386842
UTM Nord (Y): 4606980

Classificació

Número de fitxa 08143 - 251
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Tradició oral
Estil / època: Contemporani
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: És una llegenda gairebé desconeguda
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament d'Òdena.
Autoria de la fitxa Josep-Vicenç Mestre i Casanova
Data de registre de la fitxa: dt., 22/10/2013 - 02:00

Descripció

El Peladits és un estrany personatge que els nostres avantpassats feien servir per espantar als infants quan no volien rentar-se. És un personatge propi d'Òdena i, segons algunes persones velles, s'amaga a les contrades properes a la muntanya de Montserrat. El seu nom, Peladits, expressa el seu "modus operandi", com és i com actua.

I a l'entorn de la llar de foc, aquelles nits fredes d'hivern, els avis explicaven als més menuts qui és aquest sinistre individu. Recordo que aquesta història, mig llegenda, mig veritat, me la van explicar, curiosament a la vora del foc també, ara fa ja més de dues dècades. El mateix Amades afirma que el Peladits és un personatge alt i prim com un pi, negre com el carbó i molt pelut, tant que sembla un os. Udola com els llops i dona salts i fa cabrioles tant altes que colpeja el cap amb el sostre i fa tremolar tota la casa. Porta a l'espatlla un enorme cove ple de ferramentes del seu ofici.

El Peladits fica els infants que no es renten dins d'un cubell d'aigua bullint, una vegada i una altra, una vegada i una altra... refregant-los amb pedra tosca per fer-los ben nets. A continuació els pentina amb els ganxos de la romana i amb espines d'esbarzer, fins que queden ben fins i polits. Per cobrar la seva feina s'emporta els dinerets de la guardiola dels infants. Quan acaba la seva feina està tant content que no deixa de saltar i cridar, grunyint de tal manera que fa més por quan està content que quan treballa. I el pitjor de tot és que promet tornar cada dia per rentar als infants que no ho fan tots sols.

El Peladits és el rei dels polls, que són com un exèrcit de petits soldats que obeeixen les seves ordres. Els polls s'uneixen entre ells, formant una llarga cadena, que el Peladits lliga al coll dels infants que no es deixen pentinar. Tirant d'ella, els arrossega fins a la platja més propera i els llença al mar; així no poden tornar a veure mai més a la seva família, als seus pares, avis i germanets.

Si de nit, quan el cel està ben estrellat ens hi fixem, veurem el Camí de Sant Jaume. Diuen que les estrelles que la formen són una munió de petits polls que arrosseguen fins al mar als infants que no es volen deixar rentar ni pentinar. I tots ells són infants d'Òdena!

Història

A l'entorn dels anys 80 del segle XX Josep-Vicenç Mestre va recollir oralment diverses tradicions vinculades a Òdena i que s'han confirmat amb algunes referències escrites, com és en aquest cas.

Bibliografia

AMADES, Joan (1957): "Los ogros infantiles", Revista de Dialectología y Tradiciones Populares, 13, p. 265.